

احمد راہی

احمد راہی ہوئیں 12 نومبر 1923ء، نول امرتسر وچ پیدا ہوئے۔ ایہناں دے والد صاحب داناں خولجہ عبدالعزیز سی تے اوہ شالاں دا کاروبار کردے سن۔ احمد راہی داناں پہلاں غلام احمد رکھیا گیا بعد وچ خورشید احمد رکھ دتا گیا۔ پر علم تے ادب دے میدان وچ اوہ احمد راہی دے ناں نال مشہور ہوئے۔ 1942ء وچ میٹرک دا امتحان پاس کیتا۔ ایم۔ اے اوکالج امرتسر وچ بارہویں کلاس وچ سن کہ آزادی دیاں تحریکاں وچ حصہ لین پاروں کالج وچوں کنڈھ دتے گئے۔ شالاں دے کاروبار دے سلسلے وچ کلکتہ چلے گئے۔ قیام پاکستان دے ویلے امرتسر توں لاہور آ گئے۔ کجھ عرصہ ”سویرا“ دے مدیر رہے۔ فیبر 1954ء وچ قلمی دنیا دارخ کیتا تے فلمیں دیاں کہانیاں تے گیت لکھ دے رہے۔

احمد راہی دے سکتے مامے صادق امرتسری اک چنگے شاعر سن۔ اوہناں دی صحبت وچ رہ کے راہی صاحب وی شعر آکھن لگ پنے تے میٹرک دے دوران اُردو شاعری دے حوالے نال پچھانے جان لگ پنے۔ قیام پاکستان دے تیز تے تیز بھائی شاعری وی شروع کردتی۔ اوہ پنجابی دی جدید نظم دے بانیاں وچ شمار کیتے جاندے نیں۔ اوہناں دیاں پنجابی نظماں دا مجموعہ ”ترنجن“ کئی واری پاکستان تے بھارت وچ شائع ہو چکیا اے۔ ایس مجموعے وچ نظماں کجھ گیت تے بولیاں شامل نیں۔ ”ترنجن“ دے دو حصے نیں پر ایہناں وچ اک ارتقائی وحدت موجود اے۔ پہلا حصے وچ اک داخلی اُٹھان اے جس وچ اُٹھرتے ملوک جذبے نیں، پر اخلاقی ذمہ داری دا احساس وی موجود اے۔ دوپے حصے وچ ہجر وچھوڑے دے گیت نیں۔ ایس وچھوڑے وچ اوس کڑی دے وین وی شامل نیں جیہڑی ماییاں دے گھروں دور سوہرے گھر نر جاندی اے تے 1947ء دے فساداں دے دوران ماییاں توں وچھڑن والیاں دھیاں دے نوحے وی شامل نیں۔ احمد راہی دیاں نظماں تے گیتاں وچ وچھوڑے دے درد دا بڑا ڈونگھٹا سوز بھریا اظہار سمجھ اے۔ احمد راہی نے اپنیاں نظماں وچ پنجابی لوک گیتاں دے انداز نوں سامنے رکھیا اے۔ زبان شہری پنجابی ورتی اے۔ تے اوہناں دا اپنا اک سلیبس سدھاتے اشر کرن والا بیان دا ڈھنگ ٹسے احمد راہی 2 ستمبر 2002ء نوں اپنے رب نوں چاٹے۔

نواں نواں فور

آجے نواں نواں اجمیاں نواں فور

آجے ہونٹاں وچ آن چھوئیاں کلیاں دے دے رس
 آجے باہواں وچ بھریاں شاخاں دی ہلور
 آجے آن کھڑے مھلاں جتھی ہاسیاں دی دکھ
 آجے نوراں وچ چڑھیاں پونگاں والا زور
 آجے ہاپیئے، پے ڈھولیاں دے جے جے رنگ
 آجے دلاں وچ سدھراں دا سٹکا سٹکا شور
 آجے ترنجناں وچ کھلیاں گدیاں دے چاء
 آجے پہلیاں وچ پہیاں پون سکھتے نہیں مور
 آجے ساہواں وچ سہیلیاں دے ساہواں دی ہواڑ
 آجے سہیلیاں ای چن تے سہیلیاں پکور
 آجے کنڈھیاں دے نال نال کھڑیاں تیس بیڑیاں
 آجے دور دور بیڑیاں توں مھلاں دور،

آجے نواں نواں اجمیاں نواں فور